

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

25. märts 2010*

Kohtuasjas C-392/08,

mille ese on EÜ artikli 226 alusel 9. septembril 2008 esitatud liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi,

Euroopa Komisjon, esindajad: S. Pardo Quintillán ja A. Sipos, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Hispaania Kuningriik, esindaja: B. Plaza Cruz, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees K. Lenaerts, kohtunikud R. Silva de Lapuerta, E. Juhász, T. von Danwitz ja D. Šváby (ettekandja),

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 10. detsembri 2009. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- ¹ Euroopa Ühenduste Komisjon palub oma hakis Euroopa Kohtul tuvastada, et kuna Hispaania Kuningriik ei ole koostanud käitiseväliseid ohuolukorra lahendamise plaane kõigi nõukogu 9. detsembri 1996. aasta direktiivi 96/82/EÜ ohtlike ainetega seotud suurõnnetuste ohu ohjeldamise kohta (EÜT 1997, L 10, lk 13; ELT eriväljanne 05/02, lk 410) artiklis 9 osutatud käitiste jaoks, siis on ta rikkunud selle direktiivi artikli 11 lõike 1 punktist c tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

2 Direktiivi 96/82 artikli 1 kohaselt on direktiivi eesmärk vältida ohtlike ainetega seotud suurõnnetusi ja piirata nende mõju inimestele ja keskkonnale, et järjepidevalt ja tulemuslikult tagada kaitstuse kõrge tase kogu Euroopa Ühenduses.

3 Direktiivi 96/82 artikkel 11 sätestab:

„1. Liikmesriigid tagavad, et kõigi asutuste puhul, mille suhtes kohaldatakse artiklit 9:

a) koostab käitaja käitisesisese ohuolukorra lahendamise plaani, mis hõlmab käitises võetavaid meetmeid,

– uute käitiste puhul enne töö alustamist,

– olemasolevate käitiste puhul, mida varem ei hõlmanud [nõukogu 24. juuni 1982. aasta] direktiiv 82/501/EMÜ [teatava tööstustegevuse tekitatava suurõnnetuse ohu kohta (EÜT L 230, lk 1)], kolme aasta jooksul alates artikli 24 lõikes 1 sätestatud kuupäevast,

- muude kätiste puhul kahe aasta jooksul alates artikli 24 lõikes 1 sätestatud kuupäevast;
- b) esitab kätaja pädevatele asutustele kätisevälise ohuolukorra lahendamise plaani koostamiseks vajalikud andmed järgmise aja jooksul:
- uute kätiste puhul enne töö alustamist,
  - olemasolevate kätiste puhul, mida varem ei hõlmanud direktiiv 82/501/EMÜ, kolme aasta jooksul alates artikli 24 lõikes 1 sätestatud kuupäevast,
  - muude kätiste puhul kahe aasta jooksul alates artikli 24 lõikes 1 sätestatud kuupäevast;
- c) koostavad liikmesriigi selleks määratud asutused kätisevälise ohuolukorra lahendamise plaani, mis hõlmab väljaspool kätist võetavaid meetmeid.

2. Ohuolukorra lahendamise plaanide koostamisel tuleb silmas pidada järgmisi eesmärke:

- õnnetuste ohjeldamine ja kontrollimine, et minimeerida nende tagajärgi ja piirata mõju, mida nad avaldavad inimestele, keskkonnale ja varale,

- nende meetmete rakendamine, mis on vajalikud kaitsmaks inimesi ja keskkonda suurõnnetuste mõju eest,
- vajaliku teabe edastamine avalikkusele ja piirkonna asjaomastele teenistustele või asutustele,
- keskkonna õnnetusejärgse taastamise ja korrastamise sätestamine.

Ohuolukorra lahendamise plaanid sisaldavad IV lisas sätestatud teavet.

[...]

4. Liikmesriigid tagavad, et käitajad ja määratud asutused vaatavad käitisesisesed ja käitisevälised ohuolukorra lahendamise plaanid läbi, katsetavad neid ning vajaduse korral muudavad ja ajakohastavad neid sobiva aja järel, kuid vähemalt kord kolme aasta jooksul. Läbivaatamisel võetakse arvesse asjaomastes käitistes või hädaabiteenistustes toimunud muudatusi, uusi teadmisi tehnika ja suurõnnetustele reageerimise kohta.

[...]”

- 4 Direktiivi 96/82 artiklite 24 ja 25 alusel olid liikmesriigid kohustatud jõustama direktiivi täitmiseks vajalikud õigusnormid hiljemalt 3. veebruariks 1999.

Kohtueelne menetlus

- 5 Leides, et Hispaania Kuningriik ei ole järginud direktiivi 96/82 artikli 11 lõike 1 punkti c, algatas komisjon 23. märtsil 2007 EÜ artiklis 226 ette nähtud liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluse, andes liikmesriigile võimaluse esitada selle kohta oma seisukoht.
- 6 Hispaania ametiasutused vastasid komisjoni märgukirjale 12. ja 25. juuni 2007. aasta kirjadega, teatades talle arvuliselt, mitut käitist direktiiv 96/82 puudutab ja mitmel käitisel on käitiseväline ohuolukorra lahendamise plaan.
- 7 Nende andmete põhjal sedastas komisjon, et on veel käitisi, millel see plaan puudub, ning andis 23. oktoobril 2007 põhjendatud arvamuse, milles palus Hispaania Kuningriigil võtta arvamuse täitmiseks vajalikud meetmed kahe kuu jooksul arvamuse kättesaamisest.
- 8 Hispaania ametiasutused täpsustasid 10. jaanuari 2008. aasta kirjaga põhjendatud arvamusele vastates, et asjassepuutuvaid käitisi oli 2005. aastal 238 ja 2007. aasta detsembris 280, neist 186 käitise jaoks on vastu võetud käitiseväline ohuolukorra lahendamise plaan. Lisaks osutasid nad, et kuigi direktiivi 96/82 artikli 11 lõike 1 punktis b

on sätestatud tähtajad, mille jooksul asjassepuutuva käitise käitaja on kohustatud esitama pädevatele asutustele vajalikud andmed, ei ole neile asutustele seevastu ette nähtud ühtki tähtaega käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide koostamiseks.

- 9 Kuna komisjon leidis, et olukord ei ole endiselt rahuldav, esitas ta käesoleva hagi.

Hagi

- 10 Hispaania Kuningriik möönab, et põhjendatud arvamusega määratud tähtajaks, st 23. detsembriks 2007 ei olnud 94 tema territooriumil asuval käitisel, millele laieneb direktiivi 96/82 artikkel 9, veel käitisevälist ohuolukorra lahendamise plaani.
- 11 Sellegipoolest väidab ta, et direktiivi 96/82 artikli 11 lõike 1 punktis c ei ole kehtestatud käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide koostamise tähtaega pädevatele asutustele ja nende jaoks ei saa kehtida sama tähtaeg, mis on ette nähtud käitajale käitisesisese ohuolukorra lahendamise plaani koostamiseks selle direktiivi artikli 11 lõike 1 punktis a. Ta lisab täiendava võimalusena, et kui käitajad ei ole esitanud pädevatele asutustele vajalikke andmeid, nagu nõuab direktiivi 96/82 artikli 11 lõike 1 punkt b, võib see igal juhul õigustada käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide puudumist teatud hulgal käitistel. Lõpuks märgib ta, et 2008. aasta jooksul on koostatud seitse käitisevälist ohuolukorra lahendamise plaani.

- 12 Sissejuhatuseks olgu öeldud, et direktiivi 96/82 artikli 11 sätted, mis puudutavad käitisi, kus on suurtes kogustes ohtlikke aineid, moodustavad õigusnormide kogumi, mille eesmärk on tagada ühtne ja tõhus suurõnnetuste tagajärgede leevendamise mehhanism.
- 13 Käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide koostamine on seega osa mitmes etapis toimuvast protsessist, mis hõlmab kõigepealt käitisesiseste ohuolukorra lahendamise plaanide koostamist asjassepuutuvate käitiste käitajate poolt ja vajalike andmete esitamist pädevatele asutustele, teiseks käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide koostamist nende asutuste poolt ja kolmandaks käitisesiseste ja käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide läbivaatamist ning vajaduse korral muutmist ja ajakohastamist vastavalt käitajate ja määratud asutuste poolt.
- 14 Selge on see, et direktiivi 96/82 artikli 11 lõigetes 1 ja 4 on sätestatud ainult esimese ja kolmanda etapi tähtjad. Kuid see, et nimetatud artiklis ei ole sõnaselgelt sätestatud käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide koostamise tähtaega, ei tähenda siiski veel, et nende koostamise kohustuse täitmiseks ei ole liikmesriikidel üldse mingit tähtaega.
- 15 See kohustus muutuks sisutühjaks ja direktiivi 96/82 artikliga 11 kehtestatud kaitsemehhanism kaotaks täielikult oma kasuliku mõju, kui nende plaanide koostamine pädevate ametiasutuste poolt võiks jääda lõputult venima.
- 16 Seoses sellega on oluline meenutada, et nagu nähtub direktiivi 96/82 artikli 11 lõikest 2, peetakse käitisesiseste ja käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide koostamisel silmas eesmärki õnnetusi ohjeldada ja kontrollida, et minimeerida nende tagajärgi ja piirata mõju, mida nad avaldavad inimestele, keskkonnale ja varale, samuti rakendada meetmeid, mis on vajalikud kaitsmaks inimesi ja keskkonda suurõnnetuste mõju eest.

- 17 Lisaks nähtub eeskätt direktiivi 96/82 IV lisast, mis käsitleb andmeid ja teavet, mida peavad sisaldama ohuolukorra lahendamise plaanid, et käitisesisesed ja käitisevälised ohuolukorra lahendamise plaanid on omavahel seotud ja nende koordineerimine tagab direktiivi 96/82 artiklis 11 ette nähtud mehhanismi tõhususe.
- 18 Sellest tulenevalt on liikmesriigi pädevad asutused kohustatud käitiste käitajatelt saadud teavet viivitamata kasutama käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide koostamiseks.
- 19 Eriti puudutab see neid vajalikke andmeid, mis kiiresti aeguvad, nii et neil põhinev ohuolukorra lahendamise plaan ei ole enam tõhus. Just sel põhjusel on liikmesriigid kohustatud kooskõlas direktiivi 96/82 artikli 11 lõikega 4 kehtestama süsteemi, mis tagab käitisesiseste ja käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide läbivaatamise ning vajaduse korral muutmise ja ajakohastamise sobiva aja järel, kuid vähemalt kord kolme aasta jooksul.
- 20 Järelikult saab selle direktiivi artikli 11 lõike 1 punktis c sätestatud kohustuse täitmise tähtaeg üldjuhul hakata kulgema alles alates andmete edastamisest.
- 21 Nendest kaalutlustest lähtudes tuleb järeldada, et pädevad asutused on kohustatud koostama direktiivi 96/82 artiklis 11 ette nähtud käitisevälised ohuolukorra lahendamise plaanid sellise tähtaja jooksul, millega ühest küljest ei kaasne oht kahjustada selle artikli sätete kasulikku mõju, kuid teisalt võetakse arvesse plaanide viimistlemiseks vajalik aeg, seega mõistliku tähtaja jooksul alates vajalike andmete edastamisest käitajate poolt.

- 22 Käesolevas asjas ei ole vaidlust selles, et juba mitu aastat ei ole kõigile asjassepuutuvatele käitistele koostatud käitisevälist ohuolukorra lahendamise plaani.
- 23 Selles küsimuses olgu meenutatud, et direktiivi 96/82 artikli 11 lõike 1 punktis b on erinevate käitise liikide lõikes kehtestatud mitu tähtaega. Tuleb siiski nentida, et selles sättes osutatud käitiste käitajad pidid pädevatele asutustele käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide koostamiseks vajalikud andmed edastama tähtpäevaks, mis oli määratud kas ajale enne käitiste töö alustamist või siis hiljemalt 3. veebruariks 2002 ehk kolm aastat pärast direktiivi ülevõtmise tähtaja lõppemist.
- 24 Selle kuupäeva ja põhjendatud arvamusega määratud tähtpäeva ehk 2007. aasta 23. detsembri vahele jääv ajavahemik on ilmselgelt niivõrd ebamõistlik, et antud juhul ei saa olla põhjendatud, et kõigi asjassepuutuvate käitiste jaoks ei ole koostatud käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaani.
- 25 Lisaks, kuigi vastab tõele, et direktiivi 96/82 artikli 11 lõike 1 kohaselt on käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide koostamise kohustus seotud asjassepuutuvate käitiste käitajatele pandud kohustusega esitada pädevatele asutustele vajalikud andmed, et nad saaksid neid plaane koostada, paneb sama säte ju ikkagi liikmesriikidele kohustuse tagada, et need käitajad esitaksid vajalikud andmed ettenähtud tähtaja jooksul. Neil asjaoludel ei saa tõsiasia, et teatud juhtudel ei olnud pädevad asutused saanud vajalikke andmeid selleks tähtajaks, õigustada käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaanide puudumist, nagu märkis kohtujurist oma ettepaneku punktis 20.
- 26 Mis puudutab mitme käitiseväliste ohuolukorra lahendamise plaani koostamist 2008. aasta jooksul, siis piisab, kui meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika

kohaselt tuleb liikmesriigi kohustuste rikkumise esinemist hinnata liikmesriigile põhjendatud arvamuses antud tähtaja lõppemisel esineva olukorra alusel ning Euroopa Kohus ei saa arvestada hiljem toimunud muutusi (vt eelkõige 6. detsembri 2007. aasta otsus kohtuasjas C-456/05: komisjon vs. Saksamaa, EKL 2007, lk I-10517, punkt 15).

- 27 Neil asjaoludel tuleb komisjoni esitatud hagi pidada põhjendatuks.
- 28 Seega tuleb tuvastada, et kuna Hispaania Kuningriik ei ole koostanud käitiseväli-seid ohuolukorra lahendamise plaane kõigi direktiivi 96/82 artiklis 9 osutatud käi-tiste jaoks, siis on ta rikkunud selle direktiivi artikli 11 lõike 1 punktist c tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

- 29 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvi-tama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Hispaania Kuningriik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb koh-tukulud välja mõista Hispaania Kuningriigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

- 1. Kuna Hispaania Kuningriik ei ole koostanud käitiseväliseid ohuolukorra la-hendamise plaane kõigi nõukogu 9. detsembri 1996. aasta direktiivi 96/82/ EÜ ohtlike ainetega seotud suurõnnetuste ohu ohjeldamise kohta artiklis 9**

osutatud käitiste jaoks, siis on ta rikkunud selle direktiivi artikli 11 lõike 1 punktist c tulenevaid kohustusi.

2. Mõista kohtukulud välja Hispaania Kuningriigilt.

Allkirjad